

Ureja uredniški odbor — Glavni in odg. urednik Dušan Rebolj — tel. 20-71, lok. 25 — Tisk in klišejni CP »Gorenjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANI

V KRANJU DNE 31. AVGUSTA

LETO IV — 7. STEVILKA

Kaj je pokazal periodični obračun za prvo polletje tekočega leta?

Kako smo gospodarili doslej

● FRANC MERHAR — PLAN-ANAL. SLUŽBE ● Iz obsežnega finančnega poročila o gospodarjenju v prvem polletju tega leta smo pripravili skraćeno in komentirano snov, ki naj omogoči slehernemu članu kolektiva podrobnejše seznanjanje z gospodarjenjem v našem podjetju.

Iz polletnega obračuna dela, ki ga prikazujemo po strukturi delitve celotnega dohodka, lahko zasledimo, da rezultati po posameznih kategorijah zelo nihajo. To ponazarjajo izračunani strukturni deleži v odstotkih za primerjalna obdobja 1960, 1961 in za prvo polletje 1962.

Vzrokov za nestalnost strukturnih deležev je več. Omeniti moramo, da so se letos ponovno spremenili nekateri predpisi, ki zadevajo delitev celotnega dohodka. Omenimo naj samo najvažnejše:

● Celotni dohodek ugotavljamo letos na osnovi plačane in ne več na osnovi fakturirane realizacije, to je prodaje, kot je veljalo doslej!

● Stopnje prometa davka so se za določene proizvode zvišale, kar je imelo končno za posledico, da so se materialni stroški povečali v letošnjem obračunskem obdobju proti letu 1961 za 4,54 odstotka (strukturni delež je porasel od 59,10 na 63,64 odstotka, kar je razvidno iz priložene preglednice).

Največji porast stopenj prometnega davka velja za:
— avtopnevmatiko od 18 na 21 odstotkov,
— večino tehničnih izdelkov od 20 na 29 odstotkov,
— izdelke, ki jih uporabljajo v

obutveni industriji pa od 15 na 22 odstotkov.

● Obvezni prispevek v družbene investicijske sklade se je zvišal od 20 na 30 odstotkov!

● Prav tako se je povišala stopnja obveznih rezerv od 10 na 15 odstotkov!

Nemajhno vlogo igra pri zvišanju materialnih stroškov takoimenovani MEDFAZNI PROMET- (Nadaljevanje na 2. strani)

Proizvodnja kranjske industrije v prvem polletju

Osebni dohodki v komuni prekomerno naraščajo

Te dni na široko razpravljajo po podjetjih, ustanovah in občinskih družbenih in političnih organih o gospodarskih uspehih naše komune v prvem polletju tekočega leta. Za nas je prav gotovo najbolj zanimivo, kakšne uspehe so dosegla kranjska industrijska podjetja. Zato objavljamo skraćeni pregled sveta za industrijo pri občinskem ljudskem odboru v Kranju.

Kranjska industrijska podjetja so dosegla v prvem polletju tekočega leta 49,9 odstotka letnega plana količinske proizvodnje. Na prvi pogled je sicer to neugodno. Če pa upoštevamo prakso minulih let, ko se je pokazalo, da je obseg proizvodnje v drugem polletju vedno večji od obsega v prvem (Nadaljevanje na 2. strani)

Še nekaj besed o delovni disciplini

● ANTON BOŽIČ — SEKRETARIAT ● Kadar govorimo o delovni disciplini, prav gotovo vedno ne mislimo samo na točno prihajanje na delo ali odhajanje z dela. To je pač dolžnost vsakega člana kolektiva. Pač pa je zelo važno in upoštevano vredno, kako posameznik ali skupina izkorišča svoj delovni čas.

Dogaja se, da v nekaterih pisarnah strokovnih služb prihajajo sodelavci sicer pravočasno na delo, mine pa potem najmanj 15 do 30 minut, preden pričnejo delati. Ta čas porabi za najrazličnejše pogovore, ponekod pa celo za kuhanje črne kave.

Malico nosijo nekateri v pisarniške prostore kljub temu, da je v jedilnicah obeh obratov dovolj prostora; je pač tako mogoče lažje in bolj »demokratsko« izkoristiti polurni odmor!

Takih in podobnih primerov drobnih kršitev delovne discipline je kar precej. Mnogo je tudi pripomb nanje, žal pa ostanejo običajno kar med »tovariši«. Če pa zvedo že zanje tudi odgovorne osebe — nadrejeni vodje, šefi itd., jih »vzamejo na znanje«, potem pa...? Potem pa ostane spet pri starem!

Menim, da je danes, ko razpravljamo o večji storilnosti dela in ko podvzemamo ukrepe za smotrnejše izkoriščanje razpoložljivih delovnih zmogljivosti v proizvodnih in pomožnih ekonomskih enotah in v strokovnih službah, premalo razmišljamo o tem drobnem, toda občutnem zapravljanju časa! Odgovorni vodje in šefi ekonomskih enot naj od časa do časa le (Nadaljevanje na 3. strani)

▲ Predsednik občine Oldham g. John Shyne je otvoril na Gorenjskem sejmu razstavo svojega mesta, za časa bivanja v Kranju pa je obiskal tudi naše podjetje

Naša obrobna razmišljanja XII. Gorenjski sejem je mimo

Dvanajsti »Gorenjski sejem« je mimo. Komercialisti pravijo, da je tudi letošnja največja sejemska prireditev na Gorenjskem uspela. Razstavne prostore je obiskalo okoli 105.000 obiskovalcev iz vseh koncev Slovenije, precej pa je bilo tudi tistih, ki so prišli iz sosednjih republik. Kakor prejšnje, tako so tudi letošnje prireditve obiskali številni tuji turisti, predvsem Avstrijci, Nemci in Angleži. Razstavljalci so lahko več kot zadovoljni, saj so sklenili za več kot 400 milijonov dinarjev raznih pogodb, precejšen promet pa so imeli na samem razstavišču. To velja zlasti za proizvajalce pohištva in električnih gospodinjskih predmetov! (Nadaljevanje na 2. strani)

Predlogi sindikalne podružnice skupščini kolektiva

Aktivnost sindikata kljub dopustom

- DUŠAN REBOLJ — KS V petek, 24. avgusta bi se moral sestati plenum naše sindikalne podružnice. Obravnavali naj bi na osnovi ugotovitev periodičnega obračuna za prvo polletje, kaj bo treba v prihodnjih mesecih ukreniti za boljše gospodarjenje in za izpolnitev letošnjega proizvodnega in prodajnega plana. Zaradi prevelikega števila odsotnih — od 31 članov plenuma je prišlo ● na sestanek le 8 članov — so sejo preložili na kasnejši datum.

Res je škoda, da plenum ni mogel obravnavati pripravljenega poročila. Na osnovi predhodno pripravljenih predlogov sindikalne podružnice skupščini in na osnovi zaključkov predvidene obravnave rezultatov polletnega gospodarjenja bi lahko izoblikovali predloge za izboljšanje proizvodnje in prodaje ter za nadaljnji razvoj delavskega upravljanja.

Kadar pride obiskat naše podjetje kaka ekscurzija, se tudi primeri, da mladi gostje takole zabašejo naša glavna vhodna vrata v obratu I

Na 4. redni seji konec meseca julija je plenum sindikalne podružnice že oblikoval nekatere predloge, ki jih namerava predložiti skupščini kolektiva v obravnavo in poirditev. Izmed vseh so morebiti najzanimivejši naslednji:

● V prihodnje naj se o vseh ukrepih organov upravljanja kolektiv pravilno in sproti obvešča. Vsi predlogi naj bodo podrobneje obdelani, kajti le tako bo mogoče (Nadaljevanje na 3. strani)

Na rob!

Tovariši ne tako!

V vsakem podjetju z večjo tradicijo imajo nekeje prostorček, ki so ga posvetili padlim borcem — nekdanjim delavcem. Tudi mi ga imamo. Pred vhodom v pisarno, kjer so razporejeni oddelki komercialnih služb, imamo spominsko ploščo z vpisanimi imeni tistih padlih junakov za svobodo jugoslovanskih narodov, ki so bili nekdanji člani našega kolektiva. Tako se

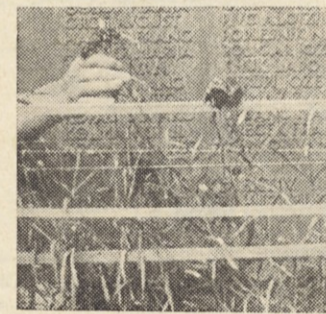
dan za dnem spominjamo nanje, saj nas zjutraj pozdravljajo, ko prihajamo na delo z besedami: »Zdravo, tovariši! Nadaljujte tisto, česar nam ni mogoče...!« in ko odhajamo po končanem delu proti svojim domovom, nam kličejo: »Na svidenje jutri...!«

Skrbne roke vrtnarjeve so zasadile na pomlad v zaboječek nekaj pravih gorenjskih nagelj-

nov. Prav pred nekaj tedni so pričeli cveteti v kot kri rdeči barvi... Kaže pa, da jim ni usojeno služiti svojemu pravemu namenu. Že nekaj dni opažamo, da tatinska roka trga komaj vzcvetele gorenjske oken-ske okraske. Če bo šlo tako naprej, ne bo minilo teden dni in nageljnove ne bo več...!

Vprašujemo se, kaj storiti. — Bomo morali poveriti nekomu posebno nalogo, da tatu zasači? Prav gotovo takšno dejanje ne more biti nikomur v čast; nageljnove je pa sedaj po deset in še manj dinarjev v vseh cvetličarnah in na vrtnarijah tudi dovolj.

Pravimo običajno: »Tovariši, ne tako!« Mislim pa, da zaradi izginjajočih nageljnove ne moremo reči tega, saj tisti, ki sega po cvetju ob spominski plošči padlih borcev — nekdanjih naših sodelavcev, besede »tovariši« sploh ni vreden...! N. N.

Pred letno konferenco tovarniške organizacije LMS, ki bo 9. septembra

Nesebično reševati vse naloge

● BLAZ STUDEN — GIC ● Mladina našega kolektiva se je odločila položiti obračun svojega dela za preteklo obdobje že v bližnji prihodnosti. Letna konferenca organizacije Ljudske mladine v »Savi« bo že v nedeljo, 9. septembra v jedilnici obrata I. In da kolektiv kar se da nadrobno seznanimo s svojim delom v preteklosti, z uspehi in neuspehi, s težavami in problemi ter da nakažemo načrte svojega bodočega dela, smo se odločili izdati nekaj dni pred konferenco posebno številko lista »Sava«. Vse gradivo bo pripravila mladina, uredil pa poseben uredniški odbor, sestavljen iz nekaterih članov mladinskega komiteja.

Zakaj bo letna konferenca tokrat že tako zgodaj? Ker bo letna konferenca občinskega komiteja LMS že meseca novembra, so se tovarniški komiteji naše organizacije odločili sklicati in izpeljati svoje letne konference že v septembru ali oktobru. Kongres mladine vse Jugoslavije bo namreč že v mesecu decembru letos v Beogradu!

Zaradi važnih sprememb in

ukrepov v našem gospodarstvu in zaradi novih, zahtevnejših nalog, ki jih bomo morali opraviti v bližnji prihodnosti prav mi, mladi, smo sklenili v našem kolektivu povabiti na konferenco poleg vse mladine tudi ostale člane — starejše sodelavce. Želimo si namreč vse tesnejšega sodelovanja s starejšimi, izkušenejšimi tovariši. Le skupno delo bo obrodilo uspehe in nas popeljalo novim delov-

nim zmagam nasproti!

Na letošnji konferenci smo se namenili seznaniti vse člane kolektiva z našim delom, kritično oceniti posamezne akcije, poiskati pota in načine za še boljše delo v prihodnosti ter sprejeti program dela, ki bo zagotovil načrtnost, hkrati pa pripomogel k nadaljnji decentralizaciji podjetja in delavskega upravljanja. In ker menimo (Nadaljevanje na 2. strani)

Letošnje prvenstvo Kranja v tenisu doslej najmasovnejša prireditev te vrste v Kranju

V znamenju premoči „Save“!

Minuli teden je bilo na kranjskih teniških igriščih zopet precej vroče. Najboljši predstavniki tega športa so se spoprijeli med seboj, da odločijo, kdo je najboljši reket v Kranju. Izmed sedemnajst nastopajočih sta se priborila v finale Jože Lakner in Davor Znidar. V medsebojnem dvoboju je bil boljši Znidar in je premagal svojega nasprotnika z rezultatom 2:0 (6:2, 6:1) ter tako osvojil letošnje prvenstvo Kranja.

Prvi nastop odbojkarjev zadovoljiv

Tretje mesto v Šenčurju

● FRANCI ŠTERN — OTK ●

Po dolgotrajnem mirovanju in nedelavnosti smo se končno tudi odbojkarji prebudili. Sicer ne morebiti iz »zimskega sna«, pač pa iz govornjenja in jadikovanja, češ da rabimo denar, opremo itd. Za začetek smo se udeležili tradicionalnega turnirja v okviru prireditev občinskega praznika v Šenčurju. V konkurenci štirih ekip smo zasedli tretje mesto.

Na turnirju so sodelovala moštva: Iskra in Sava iz Kranja, Voglje in domači Šenčur. Proti Iskri smo izgubili z 0:2, proti Šenčurju z 1:2, premagali pa smo Voglje z 2:1. Prav gotovo bi zaigrali v vseh treh tekmah precej bolje, če bi bili nastopili v kompletnejši postavi. Tako pa se je primerilo, da nas je bilo samo sedem, in to: Gorenjc, Lah, Grozelj, Požek, Rotar, Horvat in Štern.

Ker nameravamo v septembru resneje vaditi in tudi nastopati na raznih tekmah, vabimo vse ljubitelje odbojke, ki bi se nam radi priključili, naj se prijavijo po telefonu kar pri tov. Šternu, oddelku tehnične kontrole v obratu I.

Zanimivo za letošnje prvenstvo je, da so nastopili iz našega podjetja kar štirje tekmovalci ter dokazali, da ima »Sava« v Kranju najmočnejšo teniško ekipo. V kolikor pa bomo prišli že letos do svojega igrišča na novem športnem stadionu ali kasneje do primerne telovadnice za nekaj ur na teden, potem se bodo naši nadalje-

nji načrti uresničili — pričeli bomo z začetniškimi tečajem za članske kolektive, ki bi radi igrali tenis.

In še rezultati letošnjega prvenstva: predkolo — Prisljan Fr.: Valentar 2:0; Znidar A.: Dolinšek 2:0; Prisljan A.: Mlakar 2:0; Znidar D.: Fister 2:0 (w. o.), ing. Bedenk.: Medved 2:0; Urbančič.: Boncelj 2:0; Kokl.: Prisljan Fr. 2:0 (w. o.); Lakner.: Vencelj 2:0; četrtina finala — Rebolj.: Znidar A. 2:0; Znidar D.: Prisljan A. 2:0, ing. Bedenk.: Urbančič 2:0; Lakner.: Kokl 2:0; polfinale — Znidar D.: Rebolj 2:1 in Lakner.: ing. Bedenk 2:1; finale — Znidar D.: Lakner 2:0.

Končni vrstni red letošnjega prvenstva: 1. Znidar D., 2. Lakner, 3. Rebolj, 4. ing. Bedenk itd.

Tudi nogomet je mogoče igrati za razvedrilo

Kaj pa nogometno prvenstvo med ekonomskimi enotami?

● FRANCI FEHER — PNEVMATIKARNA I ● Odkar smo pozivili nogomet v našem podjetju, se mnogi ljubitelji te športne igre vprašujejo, zakaj ne bi ustanovili nogometno sekcijo, podobno kot je to z roketom, šahom, odbojko, itd. Da se prepričamo, kolikšno je zanimanje za nogomet, smo priredili nekaj prijateljskih tekem in tako premagali »Planiko« s 4:1, v Zagrebu prekosili same sebe in premagali tamkajšnjega podzveznega prvaka »Ris« s 4:0 in nazadnje še mladince »Triglava« s 3:0. Ali ni to dokaz, da bi lahko z uspehom sodelovali v novov ustanovljeni občinski nogometni ligi?

Edina prepreka je verjetno denar. Potrebujemo namreč toliko sredstev, da bi kupili najnujnejšo opremo.

Ker pa trenutno še ni odločeno, če se bomo prijavili v omenjeno tekmovalno, bi organizirali prvenstvo tovarne med posameznimi ekonomskimi enotami po enojnem točkovnem sistemu. Predvidoma bi igrali vsi tekmo-

▲ Za naše barve so nastopili proti mladincem »Triglava«: Reš, Zaletel, Rožaj, Debeljak, Zganjar, Pen, Bec, Marjašević, Korenjak, Mitrovič in Feher. Poslednjega pa je reporterjev objektiv nehote »zatajil«, zato ga na sliki ni!

Kaj moramo še urediti pred novo rokometno sezono?

Odločiti se bo treba za rokomet ali za nogomet

● BRUNO PIRIH — GUMARSKA SOLA ● Se dobrih deset dni nas loči od začetka nove rokometne sezone. Prišel se bo spet ples med goli za kar najboljšo uvrstitev na prvenstveni lestvici. Priče bomo mnogim razburljivim dogodkom, saj se bomo potegovali za enega najvišjih naslovov v gorenjskem rokometnem prvenstvu...

Kolikor vem, bomo vadili jeseni na zasilnem igrišču pred osemletkama »Simon Jenko« in »France Prešeren«. Treba bo le pripeljati s kamionom nekaj premogovih ugaskov ter tamkajšnje igrišče izravnati. Načrti za nova vrata so že izdelani in sedaj moramo počakati na naše mizarje, da jih izdelajo.

Kar zadeva treninge, zavisi vse od nas, igravcev. Če bomo redno prihajali dvakrat tedensko na vadbo in poslušali trenerja, potem bomo uspeli. Je pa še ena stvar, ki zaenkrat ni razčiščena. Nekaj naših standardnih igravcev igra poleg rokometne sekcije za NK »Triglav«. Da se ne ponove spomladanske težave, ko so le-ti zanemarjali treninge in izostajali celo s prvenstvenih rokometnih tekem zaradi nogometa, se morajo dokončno odločiti: ALI ROKOMET ALI PA NOGOMET! Dvema gospodarjema ni mogoče hkrati služiti!

Z opremo smo pri koncu. Nima mo ne prepotrebni majic in hlač, niti ne copat. Večina igravcev je že na pomlad porabila po en ali dva para svojih copat. Ker pa je med nastopajočimi precej učencev Gumarske šole, ki nimajo sredstev, da bi vsak mesec kupili par copat za 2.000 dinarjev, moramo misliti predvsem nanje. Pa tudi nekaj novih žog bomo potrebovali!

In kako si zamišljam naš nastop v letošnjem gorenjskem prvenstvu?

Vsekakor se moramo obdržati pri vrhu prvenstvene lestvice. Če smo bili lahko v preteklem prvenstvu tretji potem, ko smo v prvem delu obstali skoraj pri dnu, smemo letos upravičeno računati na drugo mesto za »Triglavom«. Seveda pa zavisi vse od nas, igravcev. Če bomo marljivi, borbeni in disciplinirani, potem bomo premagali doma in v gosteh tudi večne rivala »Storžič« z Gornika, »Partizan« Radovljico in Križe.

oznaka za okraj Valjevo, 31. bajeslovni velikan, tudi kemična prvina, 33. zadetek pri nogometu (angl.), 35. ilovnata zemlja, 37. kratica v medicini, ki pomeni »brez posebnosti«, 38. kratica za kemični ekvivalent.

Uredništvo lista je prejelo pravočasno 68 pravih rešitev. Posebna komisija, ki so jo sestavljali člani uredniškega odbora in reševalci, je z žrebom določila, da prejmejo denarno nagrado po 1.000 dinarjev naslednji reševalci:

HEDA SOLAR, JOZE GRUSKOV-NJAK in JOŽE ŠTULAR. Vsi izzrebanici naj se ob priliki zglaste v uredništvo!

▲ Med tistimi, ki radi igrajo odbojko, je tudi Anton Štern

Prijateljsko srečanje nogometašev z mladimi triglavani

Sava : Triglav ml. 3 : 0

● FRANCI FEHER — PNEVMATIKARNA I ● V petek, 10. avgusta so doživeli naši nogometaši spet prijeten dan. V predtekmi prijateljskega srečanja nogometašev zveznega prvotigaša Rijeke in domačega Triglava so se pomerili z mladinci triglavanov ter jih prepričljivo premagali s 3:0.

Ker se za srečanje z mladinskim moštvom Triglava nismo posebej pripravljali, je naš uspeh toliko večji. Potrjuje naša predvidevanja, da bi lahko v »Savi« zbrali kar močno nogometno enajstoro.

Naše moštvo je nastopilo v naslednji postavi: Reš, Debeljak, Bec, Zganjar, Mitrovič, Pen, Korenjak, Rožaj, Feher in Matjašević. Gole so dosegli Feher, Matjašević in Korenjak.

Brez posebnega »spoštovanja« pred ligaškim mladinskim moštvom smo pričeli z ostrimi napadi takoj v začetku tekme. Imeli smo tudi nekaj lepih prilik za zadetek v črno, žal pa jih nismo izkoristili. Povedli smo šele, ko je obrambni igravec Triglava zagrešil prekršek z roko v kazenskem prostoru. Sodnik je dosodil enajstmetrovko, ki mi jo ni bilo težko realizirati. Nekaj minut kasneje je bil uspešen Matjašević, kmalu za njim pa s tretjim golom še Korenjak, ko je poslal z glavo lepo odmerjeno žogo v nasprotnikova vrata.

Kaže, da narašča zanimanje naših bravcev za reševanje križank. Te ugotovitve v bodoče zato ne smemo prezreti. Da pa bo reševanje samo v bodoče vedno dovolj zanimivo, smo se odločili odslej zastavljati v križankah taka vprašanja, ki se bodo kakor koli nanašala na naš kolektiv. Danes smo pripravili križanko, ki vas bo seznanila z nekaterimi člani našega upravnega odbora, skupščine kolektiva in nekaterih komisij pri tej skupščini.

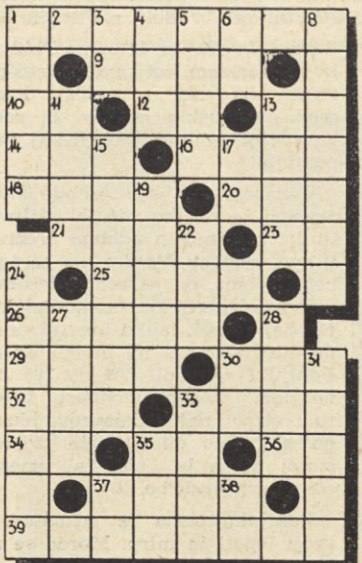
PRAVILNE REŠITVE ODDAJTE V UREDNIŠTVU LISTA ALI PA PRI DEŽURNIH VRATARJIH NAJKASNEJE DO SOBOTE, 8. SEPTEMBRA!

VODORAVNO: 1. priimek člana skupščine kolektiva in komisije za obračun po ekonomskih enotah, 9. priimek enega od namestnikov v upravnem odboru, 10. začetnici imena in priimka slovenskega slikarja Evgena Sajeveca, 12. srbohrvatski predlog, 13. povratni osebni zaimek brez imenovalnika, 14. kratica za nogometno ligo Gorenjske, 16. kopasti vrh južno od Ljubljane, tudi ime športnega

društva v Ljubljani, 18. riba, ki živi v barjanskih vodah in v ribnikih, 20. daljša obdobja, 21. pika, točka, 23. okrajšava za bojni plin kloracetofenon, 25. gledajoč v kaj, 26. gradbeni elementi, 29. toaletna potrebščina, 30. električna merska enota, 32. Atletski savez Jugoslavije, 33. parki, vrtovi, lepotni nasadi, 34. začetnici priimka in imena Andreja Župančiča, dr. in prof. patofiziologije, 35. začetnici imena in priimka češkega naturalističnega pripovednika Ivana Olbrachta, 36. slovenski zabavni tehnik, 37. večja stanovanjska zgradba, 39. francoski vojskovodja in cesar, ki je umrl na otoku Sv. Helene v Atlantskem oceanu leta 1821.

NAVPIČNO: 1. slovenski filmski kritik, 3. kratica za kilometer, 4. francoska ultraška organizacija, 5. prevozno sredstvo, 6. nikalnica, 8. predsednik upravnega odbora, 11. vodopad, 13. predsednik komisije za analitsko oceno delovnih mest, 15. član upravnega odbora, 17. kvartaški izraz, 19. namestnik v upravnem odboru, 22. svetopi-semska oseba, 24. član upravnega

odbora, 27. mesto v srednji Italiji, znano zaradi poševnega stolpa romanske katedrale, 28. član upravnega odbora, 30. avtomobilska

PRILOGA ŠT. 1

glasila delovnega kolektiva »SAVA« Kranj • 31. avgusta 1962

Problematika s področja
socialnega zavarovanja
in s področja
zdravstvenega stanja
kolektiva tovarne
gumijevih izdelkov »SAVA«
Kranj z vidika reforme
socialnega zavarovanja

I. del

V zadnjem času smo priče zelo razgibanega družbeno-političnega življenja pri nas. Gre za družbeno-politične in ekonomske probleme, za slabosti in pomanjkljivosti v našem družbeno-ekonomskem življenju in za prizadevanje najvišjih družbeno-političnih činiteljev pri odpravljanju teh slabosti in pomanjkljivosti. To se manifestira tako v govoru tovariša Tita v Splitu, kakor tudi v zaključkih nedavnega IV. plenuma CK ZKJ in številnih zakonskih ukrepih, ki so jih sprejeli v zadnjih nekaj mesecih Zvezna ljudska skupščina in drugi predstavniški družbeni organi. Med take ukrepe spada reforma na področju socialnega zavarovanja, ki se je pričela s sprejetjem Zakona o zdravstvenem zavarovanju in Zakona o organizaciji in finansiranju socialnega zavarovanja. Ta reforma pa ne prinaša samo sprememb na področju organizacije upravljanja in finansiranja socialnega zavarovanja, pač pa postavlja zavarovance, gospodarske organizacije v popolnoma nov položaj. Nalaga jim velike obveznosti. Gospodarske organizacije, komunalne skupnosti zavarovancev, ki jih bodo v kratkem ustanovili, in zdravstvena služba bodo sedaj tisti trikotnik, v okvirih katerega se bo reševalo vso zdravstveno problematiko zavarovancev. To pa ni majhna stvar. To še zlasti ne, ker je neusklajenost med željami in zahtevami po trošenju sredstev socialnega zavarovanja z dejanskimi materialnimi možnostmi družbe največja v tej panogi zavarovanja, če jo primerjamo z drugimi panogami zavarovanja.

ČEMU SMO POSVETILI DANAŠNJO ŠTEVILKO?

Da omogočimo vsem članom kolektiva pravočasno seznanjenje z najrazličnejšimi dogodki v našem družbeno-političnem in gospodarskem življenju in da omogočimo v kolektivu živo razpravo o mnogih problemih, ki jih bomo še morali rešiti, smo se odločili od časa do časa izdajati posebne priloge. V njih bomo preprosto, na razumljiv način seznanjali bravce z gradivom, o katerem bo razpravljali kolektiv, dajal svoje pripombe in o katerem bo končno razpravljala tudi skupščina kolektiva.

Današnje prvo številko Priloge smo namenili dvema področjema — socialnemu zavarovanju in luči nove organizacije in financiranja ter odprtemu pismu Sveta LRS za strokovno izobraževanje.

Sleherni član kolektiva mora poznati osnovna načela nove organizacije in financiranja socialnega zavarovanja. Le tako bo namreč lahko spoznal konkretne probleme financiranja zdravstvenega zavarovanja v okraju, komuni in seveda tudi v samem podjetju. Hkrati pa bo spoznal tudi svoje pravice in dolžnosti v zvezi z novimi predpisi o socialnem zavarovanju. Priobčeno gradivo je šele uvod v splošno razpravo o tem področju. V naslednjih številkah našega lista nameravamo bolj podrobno prikazati probleme okrog socialnega zavarovanja v našem podjetju in možnosti za izboljšanje dosežanih slabosti. Gradivo je napisal socialni delavec Stefan Horvat.

Svet LRS za strokovno izobraževanje je izdal pred nekaj meseci precej obširno brošuro kot gradivo za javno razpravo o problemih verifikacije. Iz omenjenega gradiva je pripravil naš sodelavec Stefan Marcijan, šef službe za strokovno izobraževanje, najvažnejše misli. V celoti pa posredujemo tisti del odprtega pisma samoupravnim organom, ki s svojo vsebino zadeva tudi nas in naš kolektiv.

Da nas novi predpisi ne bodo našli nepripravljene (to bi bilo z družbenega vidika zelo neodgovorno), smo se v kadrovski službi našega podjetja odločili izdelati podrobno analizo s področja problematike zdravstvenega stanja in socialnega zavarovanja podjetja z vidika reforme socialnega in zdravstvenega zavarovanja. Na ta način bomo omogočili kolektivu temeljito in objektivno razpravo. Poleg tega pa bo ta analiza temeljna podlaga za druge analize, ki bodo morale nujno slediti, če se bo kolektiv hotel izogniti prevelikih izrednih prispevkov za socialno zavarovanje, ki bi utegnili vplivati celo na znižanje osebnih dohodkov.

In še to! V novem sistemu socialnega zavarovanja nihče ne bo mogel biti pasiven opazovalec dogajanj na tem področju, pač pa buden in aktiven soudeleženec v reševanju obstoječe in porajajoče se problematike. Spričo tega materiala pa tudi nihče ne bo mogel najti izgovora za svojo morebitno pasivnost.

Zato se bo treba čimprej in čimbolj poglobiti v nakazane probleme ter se vključiti v razprave in akcije, ki bodo sledile.

Reforma na področju socialnega zavarovanja zahteva številne in temeljite razprave

Brez pridržkov lahko trdimo, da še nikoli v zgodovini socialnega zavarovanja pri nas ni bilo toliko živahnih razprav o teh vprašanih kot prav v zadnjem času. O tem so letos razpravljali:

● Okrajni odbor SZDL Kranj v januarju mesecu;

● Zvezna ljudska skupščina, ki je 23. maja 1962 sprejela Zakon o zdravstvenem zavarovanju in Zakon o organizaciji in finansiranju socialnega zavarovanja;

● Občinski odbor SZDL Kranj – 30. maja;

● Skupščina Zveznega zavoda za socialno zavarovanje – 21. junija;

● Izvršni svet Ljudske skupščine LRS – 22. julija;

● Skupščina republiškega zavoda za socialno zavarovanje – 27. junija;

● Izvršni svet Ljudske skupščine LRS – 6. julija;

● Skupščina Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj – 13. julija;

● prvič v zgodovini socialnega zavarovanja pri nas je o tej problematiki razpravljala 19. julija tudi Ljudska skupščina LRS;

● na seminarju socialnih delavcev v Celju – 21. julija.

Vse te razprave so se kajpak odvijale v okrajnem, republiškem in zveznem merilu; in kot je razvidno iz navedenih podatkov, celo v najvišjih predstavniških tele-

sih. Sodijo pa v proces splošne reforme, ki se je pričela na področju socialnega zavarovanja pri nas in pomenijo resna prizadevanja družbene skupnosti za oblažitev neusklajenosti v trošenju sredstev za socialno zavarovanje z dejanskimi materialnimi možnostmi skupnosti.

Sedaj so torej na vrsti zavarovanci iz delovnih kolektivov, organi delavskega upravljanja, samoupravni organi v komuni, družbeno-politične organizacije, ustrezne strokovne službe itd. Skratka vsi tisti činitelji, ki se v razprave o problematiki socialnega in zdravstvenega zavarovanja dosejajo še niso vključili, so pa poklicani in dolžni, da o tem spregovorijo in vplivajo na racionalnejše trošenje sredstev za socialno zavarovanje.

Zahteve in želje na področju socialnega zavarovanja je treba uskladiti z materialnimi možnostmi naše družbe

O najbolj perečih problemih s področja socialnega zavarovanja – o izdatkih za socialno zavarovanje – so v zadnjih nekaj mesecih živahno in temeljito razpravljali skoraj vsi omenjeni družbeni organi in činitelji. Opozorili so na problem hitrejšega naraščanja potrošnje sredstev socialnega zavarovanja od rasti narodnega dohodka, kakor tudi to, da naše gospodarstvo tako veliko velikih bremen ne zmore. Sprejeli so priporočilo, naj družbeno samoupravni organi zavodov za socialno zavarovanje in zdravstvenih ustanov s sredstvi socialnega zavarovanja kar se da varčujejo, vendar ne na račun slabše kvalitete zdravstvenih uslug.

Ce si ogledamo še nekatere konkretne podatke, bomo lahko ugotovili, da do širokih razprav o teh problemih ni prišlo po naključju, temveč iz popolnoma upravičenih razlogov in sicer:

Od leta 1953 do 1960 se je narodni dohodek povečal za 3 krat in pol. Približno toliko so se povečali izdatki za socialno zavarovanje. V teh letih je delež na-

rodnega dohodka za socialno zavarovanje znašal povprečno 9%, lani pa že 11,8%.

Močno so narasli podatki za zdravstveno zavarovanje. Od leta 1953 do 1961 so narasli kar za 6 in pol krat. Delež narodnega dohodka za to panogo je leta 1953 znašal 2,48%, leta 1961 pa 5,32%. Izdatki za zdravstveno zavarovanje, preračunani na enega zavarovanca, so znašali leta 1960 38.000 dinarjev, 1961 pa 51.000 dinarjev ali za 38,6% več. Na Gorenjskem so se izdatki za zdravstveno zavarovanje v letu 1961 nasproti letu 1960 povečali za 830 milijonov dinarjev, ali za 41,2%. Skupni izdatki za socialno zavarovanje na Gorenjskem so v letu 1961 znašali 2840 milijonov dinarjev, leta 1953 pa le 501 milijon in pol dinarjev.

Kljub močnemu porastu izdatkov za socialno zavarovanje, se kakovost in obseg služb, ki se financirajo iz sredstev socialnega zavarovanja, nista bistveno zboljšala oziroma povečala.

Sredstva socialnega zavarovanja močno bremeni velika odsotnost z dela zaradi bolezni in poškodb. Odstotek odsotnosti je v prvih petih letošnjih mesecih znašal 5,09%, lani pa 4,07%, kar predstavlja povečanje za skoraj 25% več. Tudi povprečna doba odsotnosti se večja. To pomeni, da zneski za nadomestila osebnih dohodkov in denarne datjave prav tako naraščajo. Od leta 1960 do 1961 so ti stroški narasli za 34,6 odstotkov, preračunani na enega zavarovanca pa za 24%.

Kot je razvidno, ima dinamika potrošnje sredstev socialnega zavarovanja stalno tendenco naraščanja. Zato je ta problematika zaskrbljujoča; to še tembolj, ker sredstva za socialno zavarovanje dejansko niso majhna. Za vsjo Jugoslavijo predvidevajo, da bodo letos dosegla številko 400 milijard dinarjev ali približno 25% vseh prejemkov državljanov Jugoslavije.

Zato se bodo v boj za čim racionalnejše trošenje sredstev za socialno zavarovanje morali nujno vključiti tudi delovni kolektivi gospodarskih organizacij in vsi zavarovanci, saj zaradi prevelikih izostankov z dela med drugimi nastaja tudi velika gospodarska škoda. V novem sistemu financiranja socialnega zavarovanja pa bodo zavarovanci zaradi prevelikega odstotka odsotnosti z dela, zaradi bolezni in poškodb morali plačevati izredne prispevke iz svojih čistih osebnih dohodkov. Da pa se to ne bi zgodilo, je potrebno, da se kolektiv podjetja na to temeljito pripravi in na ta način prepreči izredne prispevke.

Zakaj so izvedene

spremembe na

področju socialnega

zavarovanja?

Razprave o spremembah na področju socialnega in zdravstvenega zavarovanja so trajale več kot tri leta. Tako je OLO Kranj o tem razpravljal že v oktobru mesecu leta 1959 in opozoril na številne slabosti v obstoječem sistemu socialnega zavarovanja. Sprejel je priporočilo, naj o tej problematiki razpravljajo tudi gospodarske organizacije, zdravstveni in socialni zavodi. V vsem tem času pa so tudi drugi družbeni organi ugotavljali, da obstoječi sistem socialnega zavarovanja vse bolj in bolj zaostaja za našim splošnim družbenim razvojem. Nosi v sebi nekatere elemente, značilne prejšnjemu državnemu zavarovanju, ki je bilo zgrajeno v najzgodnejši etapi našega družbeno-ekonomskega razvoja in se zaradi tega na tem področju pojavljajo razne slabosti, ki so glavni razlog za sprejem novih predpisov. Te slabosti so predvsem:

● Zavarovanci in organizacije (podjetja, ustanove itd.) prispevajo velikanska denarna sredstva za socialno in zdravstveno zavarovanje, vendar razen formalne pravice za izvolitev predstavnikov v skupščine zavodov za socialno zavarovanje nimajo odločilnega vpliva na politiko na tem področju, zlasti na trošenje s sredstvi.

● Pomanjkljivost v sistemu upravljanja je onemogočala, da bi predstavniki organov upravljanja lahko zastopali interese svojih volivcev, to je zavarovancev gospodarskih organizacij. Organom upravljanja ne nudi možnosti za spodbudno upravljanje, celotno zavarovanje pa zavira v nadaljnjem razvoju. Zavarovanci in organizacije niso dovolj zainteresirani pri delu in razvoju zavarovanja.

● Organizacija upravljanja in financiranja je v okrajnem merilu, akoravno se vsa problematika razvija v komunah in delovnih kolektivih. Zato so ti faktorji, kot je Okrajni zavod za socialno zavarovanje, oddaljeni od dogajanj in so neučinkoviti. To pa vodi do stagnacije ne samo v sistemu organizacije in upravljanju, temveč tudi v sistemu pravic zavarovancev.

● Sistem prispevkov, torej sistem financiranja je pomanjkljiv.

Kot tak je omogočal, da so se na nekaterih področjih in območjih kopičili presežki, na drugih pa so rasli preveliki primanjkljaji. Med drugim v takih pogojih ni bilo moč voditi dolgoročne politike. Posledica tega pa je, da so izdatki za socialno zavarovanje v velikem nesorazmerju z materialnimi možnostmi družbene skupnosti.

Osnovne značilnosti

Zakona o organizaciji

in financiranju

socialnega zavarovanja

ORGANIZACIJA

Glede na doseženo stopnjo ekonomskega in družbenega razvoja, posebej še na področju delavskega in družbenega upravljanja, se sistem organizacije, sistem upravljanja in sistem financiranja socialnega zavarovanja postavlja v take okvirje, da lahko funkcionira kot komunalna in samostojna organizacija zavarovancev. Sloni pa na načelih vzajemnosti, solidarnosti in samofinanciranja.

Realizacija izvajanja socialnega zavarovanja je prepuščena politiki samostojnih organizacij zavarovancev, njihovim organom upravljanja.

Denarna sredstva za socialno zavarovanje se zagotavlja po načelu, da se:

● skladi za zdravstveno zavarovanje formirajo pri komunalnih skupnostih, t. j. v komunah;

● skladi invalidskega in pokojninskega zavarovanja pa se formirajo v republiškem merilu;

Izvajanje zavarovanja v celoti prevzemajo skupnosti zavarovan-

cev v komunah, republikah in federaciji;

● pomemben faktor bodo komunalne skupnosti zavarovancev;

● še pomembnejša vloga zavarovancev, katerim se omogoča, da postanejo najvažnejši oblikovavec politike na tem področju zdravstvenega zavarovanja;

Zelo pomembno vlogo so dobile tudi gospodarske organizacije in njihovi organi upravljanja;

● upravne in administrativno-tehnične posle bodo opravljali zavodi za socialno zavarovanje kot samostojne službe;

FINANCIRANJE

Novi sistem financiranja ima naslednje značilnosti:

● financiranje skladov za vse panoge zavarovanja se praktično konča na ravni republike;

– v okviru federacije se vspostavlja samo pozavarovanje določenih rizikov za invalidsko in pokojninsko zavarovanje in rezervni fond za splošne potrebe socialnega zavarovanja;

● sredstvom za sklade se zagotavlja:

– z osnovno stopnjo prispevka,
– z dodatno stopnjo prispevka,
– z izredno stopnjo prispevka;

● federacija določa samo najvišjo mero in sicer za vse panoge zavarovanja, vključno s prispevkom za otroški dodatek in zaposlevanje delavcev;

– prispevke plačujejo organizacije iz sredstev, ki so namenjena za osebni dohodek, razen za dodatno stopnjo prispevkov, ki gre v breme materialnih stroškov gospodarske organizacije;

● v skladu z načeli vzajemnosti in solidarnosti se vspostavlja obvezno pozavarovanje določenega rizika

– v okviru republike za zdravstveno zavarovanje,

– v okviru zveze za invalidsko in pokojninsko zavarovanje;

● za kritje primanjkljajev v skladih zdravstvenega zavarovanja lahko neposredno podeljujejo sredstva bodisi zavarovanci s čistimi osebnimi dohodki ali pa organizacije iz sredstev, s katerimi samostojno razpolagajo. To je izredna stopnja prispevka, ki jo določa Skupščina komunalne skupnosti zavarovancev;

– republiški organi določajo samo najvišjo mejo

● komunalne skupnosti bodo glede na omenjeno dejstvo vodile politiko uveljavljanja pravic, organizacije zdravstvene zaščite, izboljšanja delovnih pogojev ipd., ker bodo od tega odvisni tudi izdatki v tej panogi zavarovanja;

● novi sistem financiranja zavezuje, da zavodi za socialno zavarovanje s sredstvi socialnega zavarovanja kar se da ekonomično razpolagajo.

Organizacija socialnega zavarovanja in njeno izvajanje

SKUPNOSTI ZAVAROVANCEV

Delavci in zavarovanci se organizirajo na raznih nivojih v samoupravne organizacije zavarovancev — skupnosti zavarovancev;

● skupnosti zavarovancev se bodo osnovala v komunah, republikah in v zvezi.

Komunalna skupnost socialnega zavarovanja se formira na področju ene ali več občin;

● v občinah na področju ene komunalne skupnosti se za pomoč pri delu skupščin lahko osnujejo odbori ali sveti zavarovancev.

Republiško skupnost sestavljajo vse komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v republiki.

Novi volivni sistem postavlja člane skupščine v nov položaj. Volijo jih organi upravljanja v organizacije drugih zavarovancev. To bo omogočilo, da organi upravljanja in celotni kolektivi preko svojih predstavnikov vplivajo na odločanje o vseh vprašanih zavarovanj v komunah.

Mandatna doba teh organov bo trajala štiri leta s tem, da se vsako leto izvoli polovico novih članov.

V novem sistemu socialnega zavarovanja so podjetja in ustanove dobile zelo pomembno vlogo, še posebno glede zagotovitve in trošenja sredstev zdravstvenega zavarovanja.

Gospodarske organizacije in ustanove bodo izplačevale nadomestila osebnih dohodkov do 30 dni v primeru odsotnosti z dela zaradi bolezni. Pokrivala pa bodo tudi stroške zdravstvene zaščite za prvih 30 dni zdravljenja delavcev zaradi poškodb in poklicnih bolezni. Za pokrivanje teh izdatkov bodo gospodarske organizacije dobile za socialno zavarovanje del sredstev prispevka in ga nalagajo na poseben račun. Neizkoriščena sredstva bodo kolektivi delili po svoji odločitvi.

Subjektivni faktorji — organi upravljanja in politične organizacije delovnih kolektivov — bodo pridobili velik pomen in vlogo. Od njih bo odvisno, ali bo kolektiv pokrival svoje obveze s pridobljenimi sredstvi, ali pa si bo moral zagotoviti dodatna sredstva. V zvezi s tem je odprto vprašanje delne ali popolne decentralizacije teh sredstev po ekonomskih

enotah, ipd. Seveda pri tem ne bi smeli pozabiti na dejstvo, da je rizik ožjih grup zelo velik. Zato bo treba to še posebej proučiti.

▲ »Tone, danes ga lahko spet dava malo na zob, jutri pa v bolnišnico!«

INVALIDSKO IN POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

Sredstva za sklade teh dveh panog se zagotavlja s prispevki. Osnovni prispevek za invalidsko in pokojninsko zavarovanje in dodatni prispevek za invalidsko zavarovanje se plačuje enako kot za zdravstveno zavarovanje.

V teh dveh panogah se formira varnostna rezerva in valorizacijska rezerva, ki mora zagotoviti tarnji značaj pravic, realno vrednost pokojnin in invalidnin ter omogočiti stalno usklajevanje teh prejemkov z gibanjem življenjskih stroškov.

OTROŠKI DODATEK

Otroški dodatek bo ločen od socialnega zavarovanja. Začasni mehanizem financiranja je predviden v določbah zakona o socialnem zavarovanju. Sredstva za sklad se formirajo v republiki po načelu samofinanciranja.

Novosti v sistemu pravic iz zdravstvenega zavarovanja

Osnovne pravice iz zdravstvenega zavarovanja so regulirane na

Način zagotavljanja in trošenja sredstev socialnega zavarovanja

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

Sredstva za sklade zdravstvenega zavarovanja se zagotavlja s prispevki. Te se črpa iz sredstev za osebne dohodke.

Dodatni prispevek plačujejo organizacije, v katerih je riziko zdravstvenega zavarovanja večji. Stopnja je določena po gospodarskih panogah in ne sme presegati 50% osnovnega prispevka. Ta prispevek se plačuje na breme stroškov poslovanja.

Izredno stopnjo prispevka plačujejo zavarovanci iz netto osebnih dohodkov; v kolikor pa plačujejo to organizacije, torej podjetja, pa iz sredstev za samostojno razpolaganje.

Komunalna skupščina lahko določi, da izrednega prispevka ne plačujejo vsi zavarovanci enako, ali da eni plačujejo, drugi pa ne. Isto velja za organizacije.

sedanji ravni ob določenih pravnih.

Nadomestilo osebnega dohodka za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni se zagotavlja za prvih 60 dni v isti višini kot doslej (t. j. za prvih 7 dni 80% osnove, od 7 dni do 60 dni pa 90%), le da se nadomestilo po preteku 61 dni bolezni poveča na 100% osnove.

Pri izračunu osnove za nadomestilo osebnega dohodka, to je izračunu povprečnega mesečnega osebnega dohodka, se za tiste mesece, za katere se obračun dela, ne sme upoštevati neopravičenih izostankov, neplačanega dopusta ipd.

Osnova za nadomestilo osebne dohodka se lahko poveča tudi med bolniškim dopustom, samo če se splošno povprečje izplačanih osebnih dohodkov v organizaciji povečala za 5% v primerjavi s splošnim povečanjem iz prejšnjega leta.

Za zdravljenje v zdravstvenih zavodih bo odstotek zmanjšanja nadomestila osebnih dohodkov manjši kot je je bil doslej in sicer:

- za 40% se zmanjša nadomestilo za samskega zavarovanca (brez družine); doslej je znašal 50%;

- za 20% za zavarovanca z enim nepreskrbljenim družinskim članom;

- za 10% za zavarovanca z dvema družinskima članoma;

- z več kot tremi tremi člani dobijo zavarovanci polno nadomestilo.

Zavarovanci plačujejo tako za vsako izdano zdravilo določen znesek (60 dinarjev po receptu).

Kopališko in klimatsko zdravljenje se kot posebna oblika ukinja. Ostane samo kot zaščitna oblika v okviru splošnega zdravljenja.

ODPRTO PISMO

Svet za strokovno izobraževanje LRS je poslal odprto pismo podjetjem, ustanovam, zbornicam in strokovnim društvom. Poslano je bilo tudi gradivo, ki vsebuje različna strokovna navodila za izgraditev sistema izobraževanja strokovnih kadrov v Sloveniji. V sistemu zavzema osrednje mesto poklicno izobraževanje mladih delavcev, ki so podjetjem in družbenim službam nujno potrebni. Javna razprava o vsebini odprtega pisma in strokovnih navodil bo trajala 3 mesece. Zaradi važnosti smo pridobila tov. Stefana Marcijana, šefa službe za izobraževanje, da pripravi z list bistvene misli, ki zadevajo to področje.

L

Svet za strokovno izobraževanje LRS je izdal odprto pismo in strokovna navodila, da bi na podlagi izkazanih potreb, dosedanjih izkušenj in njihovih analiz začel s sistematičnimi ukrepi. Z njimi naj bi zgradili tak sistem izobraževanja strokovnih kadrov, ki bi ustrezal zahtevam sodobno organiziranega gospodarstva in družbenih služb.

Svet se je pred tem tudi prepričal, da resolucija o izobraževanju strokovnih kadrov, ki jo je sprejela Zvezna ljudska skupščina leta 1960, in priporočila o nalogah na področju strokovnega izobraževanja, ki jih je sprejela Republiška ljudska skupščina leta 1961, niso povsod rodila ustreznih rezultatov.

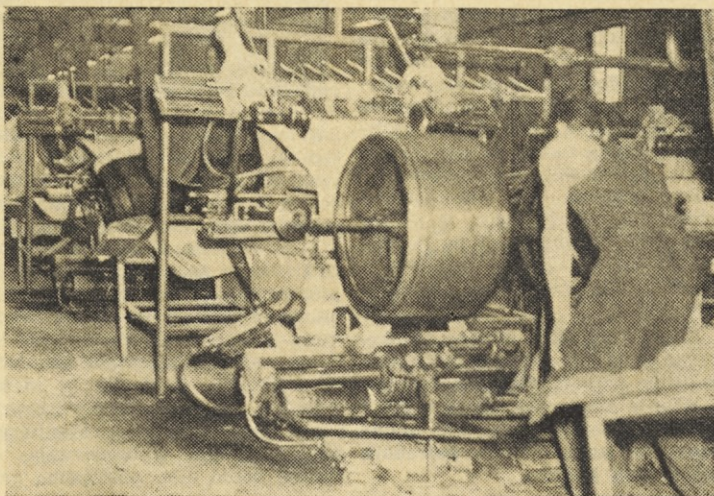
Podjetja, zbornice in družbene službe so sicer mnogo razpravljale in sklepale o tem, kaj bi bilo potrebno storiti na področju strokovnega izobraževanja, vendar kaj več niso storili. Se danes ima v Sloveniji samo 9% podjetij organizirano službo izobraževanja, četudi bi bila ta potrebna v vseh večjih podjetjih. Izobraževanja novih delavcev za delovna mesta ali za poklice v stroki ne more reševati in organizirati nihče drugi, kot podjetja sama. V odprtem pismu se ugotavlja, da je pglavitni vzrok za zanemarjanje izobraževalne dejavnosti v večini podjetij in družbenih služb v tem, ker odgovorni sodelavci in organi upravljanja še vedno

ne upoštevajo, da je izobraževanje sestavni del lastnih organiziranih naporov za večjo proizvodnost oziroma boljše poslovanje podjetja. Od tod izvira skrajno nezdrava in škodljiva miselnost, da morajo za izobraževanje strokovnih kadrov skrbeti le izobraževalne ustanove izven gospodarskih organizacij, ne pa le-te same.

Na odnose podjetij do strokovnega izobraževanja v zadnjem času opozarjajo tudi finančne težave, s katerimi se borijo razne šole, ki vzgajajo strokovne kadre za potrebe gospodarstva in družbenih služb. Nerazumljivo je stališče nekaterih, češ da so izključ-

Sveta za strokovno izobraževanje LRS gospodarskim organizacijam

no občine in okraji odgovorni za financiranje strokovnega izobraževanja. Takšno stališče lahko pomeni usodno kratkovidnost za perspektivo nadaljnega dviga produktivnih in gospodarskih sposobnosti delavcev vseh strok, da bodo v pogojih vsak dan večje mednarodne delitve dela lahko kljubovali konkurenčnim pritiskom inozemskih podjetij. Odprto pismo tudi spominja na nerazumljiv odpor nekaterih podjetij, da bi zagotovili sistematično proizvodno in drugo prakso učencem in študentom vseh vrst strokovnih šol. Taki pojavi zaslužijo resno obravnavo, da bi jih odpravili že na samem začetku skupnih pri-

VAŽNO ZA RACIONALIZATORJE

● LOJZE ZALAR — SLUŽBE ZA ORG. PROIZVODNJE ● Skupščina kolektiva je na zadnjem zasedanju potrdila spremembe pravilnika o racionalizacijah in tehničnih izboljšavah. Zato je prav, da si vsakdo spremembo skrbno prebere, če hoče predlagati kakršno koli tehnološko izboljšavo ali racionalizacijo.

Za 40. členom pravilnika pride še dodatni člen 40 a, ki se glasi:

Predloge, ki jih ni mogoče šteti za racionalizacijo, predstavljajo pa določen prihranek na materialu za podjetje, se nagrajuje po naslednji tabeli:

din prihranka	din nagrade
do 100.000	2500
do 200.000	3000
do 300.000	3500
do 400.000	4000
do 500.000	5000

Obstoječi 48. člen pravilnika pa se spremeni na naslednjo vsebino:

Z namenom, da se zaščiti tehnično, proizvodno in organizacijsko disciplino, je prepovedano samostojno preskušanje predlaganih tehničnih izboljšav brez predhodnega dovoljenja pristojne osebe.

Če je za vložitev predloga tak poskus potreben, mora predlagatelj o tem obvestiti oddelek za študij dela ali pa tajnika komisije. Prijavo za predhodni preizkus v oddelku za študij dela se smatra istočasno že tudi za prijavo predloga tehnične izboljšave. Oddelek za študij dela pa poskr-

bi, da se poskus izvrši pravočasno in na pravem mestu.

Če predlagatelj NE PRIJAVI izboljšave v enem letu, po preteku tega časa ne more uveljaviti svojih pravic!

Omenjena sprememba pravilnika o racionalizacijah in tehničnih izboljšavah velja že od 1. avgusta dalje. Zato prosimo vse tiste, ki imajo pripravljene predloge za razne izboljšave, naj jih prijavijo. To velja še zlasti za tiste, ki računajo tudi na predhodni preizkus.

▲ Med našimi racionalizatorji je tudi Silvo Grozelj